

*Příčiny stagnace lokální produkce: přednáškový cyklus pro Českou zemědělskou univerzitu
autoři: Šárka Dittrichová, Klub bio zpracovatelů, Rezonance - projekt na podporu domácí
produkce, AČKC*

Garant projektu: sdružení Spodek, ČZU

*Vedoucí projektu: Petr Jiskra, mluvčí: Tomáš Psota , produkce: Kateřina Součková a Barbora
Chmelová*

Termín: Únor až květen 2009

Místo: Kruhová hala ČZU, Suchdol,

Cíl projektu

*Společný projekt ČZU, TIC, ČT, Klubu a
Rezonance na zmapování deseti
státních institucí zodpovědných
za PRV*

Téma je rozděleno do čtyř okruhů a 6 přednášek :

1. Majetek a jeho ochrana:
(JUDr. Oboňová a MUDr. Zisková)
2. Dotace a financování farmy:
(Josef Šourek, Filoun - farma roku a biopotravina roku, předseda rp ASZ),
3. Lidé a jejich role v životě farmy:
(ing. Marie Bubikova, předsedkyně dužstva Jeseník)
4. Produkt a jeho místo na trhu:
(Miroslav Kubec, Prezident AČKC a šéfkuchař hotelu InterContinental).

Poslední přednáška je určena studentům a jejich přínosu pro rodinné zpracovatele a PRV.

Přednáška č. 5, Okruh 4: Lidé:
Téma: Kdo ovlivňuje život farmy?
Přednášející: ing. Marie Bubiková, předsedkyně družstva Jeseník

“... počínaje hromadou kamení... přes vršek severozápaním směrem k další hromadě kamení... pak dál za převíslou skály k bříze u starého pařezu: jižně kolem sametového dubu a kaštanu k železnému kolíku zasazenému do východního kraje soukromé cesty.”

(Vlastnická smlouva na rodinnou usedlost Madeleine Albrightové u Washingtonu D.C. z roku 2007).

Okruh 4: Lidé

*“Zločinci, hrabiví vládní úředníci a bezohlední “budovatelé” mohou mít z toho či onoho důvodu zájem na tom, aby chudé lidi někam odsunuli.”
(H. de Soto)*

Před dvaceti lety vymyslel Hernando de Soto ekonomickou strategii pro Peru.

Ta vycházela z posílení práv lidí zapojených do neformální ekonomiky této země:

vedle obchodníků bez zápisů v obchodním rejstříku a rodin bez smluv na své domy především farmářů bez práv na obdělávané pozemky.

Vláda de Sotův program podpořila a poskytla tak nový právní status lidem v oblastech, kde verbovala levicová guerrilová skupina Světlá stezka.

De Sotova metoda, přezdívaná Jiná stezka, byla pro povstalce tak nepříjemná, že mu vyhodili do vzduchu kanceláře a pokusili se ho zavraždit. Dnes má Sendero Luminoso (Světlá stezka) jen minimum přívrženců.

A de Soto se pustil do nového nepřítele: chudoby na celém světě.

De Sotův výzkum dokládá, že rodiny žijící v chudobě disponují prostředky, které mnohanásobně přesahují objem humanitární - pro nás subvenční - pomoci. Vlastní biliony dolarů ve formě hospodářských zvířat, domů, živností a půdy. Háček je v tom, že mnohé z těchto aktiv existují vně formálního hospodářského systému a proto je nelze převést na kapitál, investice ani půjčky. Více než třetinu HDP rozvojového světa vytváří černá ekonomika.

A co vytváří černou ekonomiku? Právo, a to dokonce v zemích, které údajně přejí svobodnému podnikání, může být zcela opačně nepřítelem kapitalismu.

De Sotův tým zjistil, že v některých zemích může trvat celé měsíce než člověk získá vlastnickou smlouvu na dům, nebo se dočká zapsání své firmy do obchodního rejstříku, případně vyřídí úvěr.

Ing. Marie Bubíková, předsedkyně představenstva Družstva Jeseník má český ekvivalent průměru Peruánského oxymorona Hernanda de Soto. Kráva nám dává tele. Ale to tele se rodí nyní.

Tuto noc. Pokud se o něj nyní postaráme, budeme mít mléko a maso. Pokud tuto noc zaspíme, nebudeme mít nic.

Okruh 4: Lidé

4.1.: Představení

Jmenuji se Marie Bubíková, jsem absolventka VŠZ - AF v Brně a celý svůj profesní život se pohybuji v zemědělství.

Můj děd i otec pocházeli ze selského rodu. Do života mého otce zasáhla válka a vysokou školu zemědělskou absolvoval po ní. Pracoval jako správce na statku. Na základě udání byl v roce 1951 umístěn do vyšetřovací vazby.

Body obžaloby byly kuriózní: hlavní bod obžaloby zněl, že se povyšuje nad pracující lid tím, že po poli jezdí na koni, dalším že znehodnocuje trávu tím, že ji používá jako podestýlku a posledním že znehodnocuje české bílé plemeno prasat tím, že připouští černého kance.

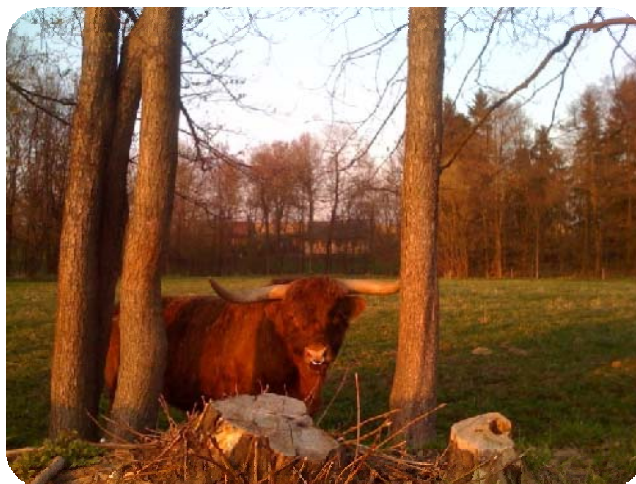
Poté, co byl osvobozen ve všech bodech obžaloby dostal od ministra Smrkovského celoživotní zákaz pracovat v zemědělství.

Přes varování otce i já jsem nastoupila do kolejí svých předků. V roce 1990 jsem byla oslovena členy svého bývalého zaměstnavatele abych se účastnila voleb do funkce předsedy. Zvítězila jsem a od 23. února 1990

Předsedám družstvu, které hospodaří v horské oblasti Jesenicka na 1900 ha půdy.

Okruh 4: Lidé

4. 2.: Privatizace majetku a státní půdy

1. Zemědělská půda a urbanizace:

Zamysleme se nad historií vzniku lidských sídel. Nová obydlí historicky vznikala na březích vodních toků a při cestách, ne na úrodných územích, která lidem zajišťovala obživu.

Naše současná situace se jeví, jako kdybychom předváděli závody v tom, jak špatně se k půdě zachovat a jak rychle to zvládnout. Začíná to neuváženou výstavbou průmyslových a obchodních center, pokračuje přes chyby které se napáchaly a stále ještě páchají privatizací státní půdy a končí chybami vzniklými špatnými rozhodnutími o terénních a pozemkových úpravách. Jejich důsledky jsou neskonale: *(Příklady ve zvukovém záznamu přednášky).*

Okruh 4: Lidé

4.2.:Otázky kolem transformace a privatizace půdy po odsunutých Němcích

Válka byla strašlivý fenomén v životě lidí i národů. Výsledkem pováležných dohod bylo vysídleno 3,5 miliony lidí. Při osidlování byla daná pravidla, která se však nepodařila naplnit. Majetky nenašly své uživatele, lidé se na usedlostech střídali, spousta z nich neuměla hospodařit.

V době kolektivizace tito “hospodáři” kteří si nevěděli s nově nabytým majetkem rady,

hromadně vstupovali do JZD.

Transformace však nebrala tato specifika v úvahu a její pravidla nastavila stejná pravidla paušálně pro celou republiku bez ohledu na to, zda se jedná o majetek, na kterém po generace hospodařila a sedlačila jedna rodina nebo o majetek, kde dosídlenec několik let bankrotoval a pak jej předal do JZD nebo měsíců raboval a pak odjel zpátky do vnitrozemí.

Často jsme se setkali s lidmi, kteří aby zjistili, co je vlastně jejich restituční podíl, se jezdili do Německa zeptat co vlastně původním vlastníkům patřilo, aby na to mohli vznést nárok. Novodobé restituční a privatizační zákony jsou nejen nespravedlivé ale hlavně naprosto nelogické, pravidla dražeb jsou děravá a diskriminační a jakykoli zasah do nich situaci jen zhoršuje. (viz kauze).

Okruh 4 - Lidé

4.3.: Dotace ano nebo ne?

Kapitalismus není možné budovat bez kapitálu.

Žádný majetek nikdy nevznikl z ničeho. Kumulace kapitálu má své tabulky a parametry. Kumulování venkovského kapitálu je svými demografickými a sociálními specifiky, limity danými závazky vůči krajině, kultuře a zvířeti diskriminováno proti kumulaci kapitálu mimo venkovské prostředí.

Do zemědělství oproti minulosti vstoupilo mnoho nákladů, které vznikají v jiném obchodním prostředí. (stroje, technologie, počítače, energie...) Ty mají zásadní vliv na účetní výsledky zemědělců. V dobrém, i špatném. Příklad:

Před 6 lety jsme provedli rekonstrukci na středisku chovu dojníc. Rekonstrukce se podařila, krávy dojí, ekonomika se zlepšila, a když cena mléka vyšplhala k 11 korunám, přišla možnost čerpat investiční dotace z EU. Rozhodli jsme se nerekonstruovat starý neefektivní provoz ale vybudovat nový - technologicky efektivnější (3x nižší náklady na provoz). Kalkulovali jsme s dlouhodobým průměrem výkupní ceny mléka tj. 9 korun za litr. V pondělí (4.5.2009) budeme kravín nastajovat a současná cena mléka je 5,68Kč. Za měsíc máme začít splácet ale vyděláme mlékem jen na mzdy.

Ministru Gandalovičovi jsme dali řadu návrhů. mj. uvolnit peníze na pozemkové úpravy.

MZe naše návrhy neakceptovalo, jeho návrhy jsou směšné, vycházelo 200 korun na krávu.

Naším jediným odběratelem byla Olma Olomouc, která dnes patří Babišovi. Vyjednávání je těžké. Změnili jsme odběratele a dodáváme Italům.

Cena mléka na trhu přitom zůstává stejná, odbyt klesl jen minimálně. Nekoordinovanost investic, obchodu a produkce za kterou jsou odpovědni ti, kteří koncepci dotací připravují, nás nyní stojí mnoho bezesných nocí. Odvody, úvěr a daně za nás nikdo nezaplatí.

Okruh 4 - Lidé

4.4.:Produkt - malovýroba a zásobování obyvatelstva bio produkty

V našem podniku vyrábíme produkty z ovčího a kozího mléka. Byli jsme zakládajícími členy svazu PRO-BIO, já jsem dlouhá léta pracovala v jeho Radě. Předpokládali jsme, že v krásném prostředí v kterém podnikáme bude tradiční a zdravý bio produkt pro turisty i místní obyvatele atraktivní.

Za dotace za ministra Kubáta jsme postavili dojírnu a malou mlékárnu. Sýr Běla nazvaný podle říčky, která naším podnikem protéká, se stal vyhlášenou pochoutkou. Produkce nenašla domácí odbyt vedle levných Importovaných mléčných produktů a rozvážení po celé republice bylo finančně nerentabilní. Po 15 letech jsme na značku bio rezignovali, protože zmatek pravidel, nátlak kontrol a zbytečná administrativní zatížení nás vrátilo zpět ke konvenci, jakkoli receptury i pravidla výroby sýru Běla

dodržujeme stále stejné. Naše představy že nás podrží drobné výroby vzaly dávno za své. 80% Zisku tvoří mléko. Představa drobných venkovských řemesel a výrobců Je lákavá ale realita je jiná.

Agrofert pana Babiše je toho názorným případem. Vlajková loď českého transformovaného zemědělství ukazuje cestu schopným a dravým manažerům, kteří na problematickém českém trhu vítězí objemem, ne kvalitou. Kapitálové silný podnik se železnou kázní a promyšlenou koncepcí rozvoje nastavuje zrcadlotápajícímu a pomalému MZe.

Spojit více oborů dohromady, spojit prvovýrobu s osivvy, hnojivy, zpracováním a odbytem - to jsou koncepty, které dokáží udržet kontrolu nad vstupem i výstupem zemědělských podniků.

A já jsem vždy zastávala názor, že "malí" se svými specialitkami a přidanou hodnotou mohou spokojeně existovat vedle "velkých" kteří zajišťují základní dodávky a servis. Dotační politika této symbioze diverzifikace, pestrosti, originality a rovných příležitostí a liberalizace trhu nepřeje. Trh je nastaven nastá tak, že bez dotací na něm nepřežijeme, ale v přístupu k nim jsou mezi námi ti rovní a ještě rovnější.

Dnes si dávám za chybu, že jsem při řízení podniku, který spravuje 1900 ha sledovala své profesní a historické zkušenosti a nebrala jsem v úvahu likvidační politiků velkých hráčů na potravinovém trhu.

Okruh 4 - Lidé:

4.5.: Státní správa: její lidé a instituce

Po vstupu do EU byly vytvořeny instituce, které drží finance rezortu zemědělství v rukou. Bohužel jak z čísel v zemědělství vyplývá čím dál tím jasněji, jsou to lidé, kteří o zemědělství ví velmi málo a jejichž kontakt s praxí je minimální. Šíří o státních institucích pocit všemocnosti na jedné straně a nezodpovědnosti na druhé. Spolu s hrozbou kontrol, jejichž stále se měnící obsah nemá pevně stanovená pravidla, a jejichž počet a hrozby sankcí se neustále zvyšují, se mezi zemědělskými podniky zabydlel pocit bezmoci a strachu.

Příčiny jsou obecně tyto:

Neznalost terénu, tj. historických a kulturních souvislostí českého zemědělství: špatné zákony a jejich dvojsečný výklad: zneužívání nebo naopak bazírování na detailech.

Špatné teoretické zázemí: na venkově došlo v posledních dvaceti letech k mnoha křivdám, chybám, nespravedlivostem, škodám. Nemáme jejich evidenci ani zmapování novodobé zemědělské historie, nemáme návrhy na jejich vyrovnaní. Nemáme vize a funkční venkovské projekty. Nemáme pilotní projekty. Místo nich máme pštrosí politiku uhýbavých pohledů, výmluv a výzkumů o ničem.

Nekoncepčnost zemědělské politiky: evropskou integrujeme pomalu a špatně, českou cestu nemáme.

Nepropojenost a špatná koordinace: tak jak se duplikují rozvojové programy, duplikují se i kontroly (cross compliance) - nemáme přitom návaznost na mezioborové projekty - obchod, zdravotnictví, kultura, finance...

Lobbystické skupiny a klientelismus: kdo má známé má dotace (viz příklad s odpuštěním daní pro obce v Aktualitách).

Špatná komunikace: Obcházení připomínkových řízení, nezapracoávní interpelací a návrhů z řad sedláků, špatná informovanost, utalování skutečných problémů v zemědělství. v čelech reprezentantů sedí nejzdatnější lobbisté kteří svými návrhy dělají práci za úředníky.

Pomalost, neoperativnost a neflexibilita: v případě krizových situací je třeba přesouvat subvenční peníze podle priorit. Není možné přidat travařům na bio obilí a rozházet miliony na pozemkové úpravy a přitom nechat dobytek hladý.

Okruh 4 - Lidé

4.6.: Několik zemědělských statistik

Na venkově v EU žije víc než 50% obyvatel a proto není zemědělství pouze rezort zabezpečující výrobu potravin. Stále důležitější se stává problém potravinové jistoty, což je příznivá zpráva pro budoucnost.

Stále klesá podíl pracovníků v zemědělství: V roce 1948 bylo 33%, v roce 1987 -10%, v roce 2007 2,87% celkového stavu pracovníků v ČR. Toto číslo je zajímavé i tím, jak málo lidí zvládá jak velký kus práce.

Produkce pšenice je v ČR na 9 místě v EU, ale výroba s vyšší přidanou hodnotou je až na 20 místě EU.

V produkci řepky je ČR na 5 tém místě v EU.

V produkci kravského mléka jsme na 14 místě EU, ve světě je prudký nárůst produkce mléka, v EU je u vybraných státech vývoj stabilní, u ČR 1993 setrvalý pokles. Téměř stejná je situace ve vývoji vepřového masa.

V celkovém hodnocení je třeba říci, že v nových zemích EU došlo od vstupu k výraznému poklesu všech komodit mimo řepky a kuřecího masa, dochází k velkým rozdílům. Původní země si produkci významných komodit RV zachovávají, nebo zvyšují. Francie zvýšila produkci řepky na trojnásobek u mléka je situace ještě výraznější, Francie, Německo a Holandsko si produkci drží celé období na stejných objemech, pokles v ČR byl z celé EU největší. I ostatní malé země svoji produkci mléka zvýšily..

U vepřového masa je nárůst produkce trvalý v Německu, ve Španělsku, u nás propad na téměř polovinu původního stavu, ani zdaleka není pokryta domácí potřeba

(závěry čerpané z publikace Prof. Ing. Bečvářové a týkají se roku 2007)

Okruh 4 - lidé:

4.6.: Závěr přednášky Ing. Marie Bubíkové

“Prognózy vyplývající z těchto údajů jsou alarmující: krmné obilí nebude mít kdo zkrmit, plochy TTP nebude mít kdo spást. U eko chovu masného skotu je předepsané nízké zatížení VDJ/ha jehož Výsledkem jsou kule senáží zabalené v igelitu na mezích, nebo nedodržování pravidel dotačních titulů a několikaleté mulčování tisíců ha půdy zařazené v systému EZ.

Eko zemědělství je v současnosti zcela odtrženo od výroby bio potravin. Dobytek se v zástavových vahách vyváží do světa a zde chybí kategorie velkých zvířat pro využití produktů RV

Takže závěrem : Pokud nedojde ke změnám v koncepci zemědělství jako rezortu je ohrožena potravinová bezpečnost obyvatelstva. Neboť, dovést lze téměř vše, ale vždy se to musí platit v současnosti to s tím placením příliš růžově nevidím.

Ale berte v úvahu že jsem obyčejná venkovská ženská, která ví, že když nemám na novou sukni tak si musím zašít starou.“

Zpráva NKU z roku 2005: 05/05 - Hospodaření s finančními prostředky určenými na podporu ekologického zemědělství . Kontrolovaný období byly roky 1998 - 2003

Otázku jak jsou využívány demokratické nástroje k zajištění rovného přístupu k právu budeme pokládat farmám na jaře 2009. Vyhodnocovat je bude TIC.

Doložené máme, že farmáři po celou existenci Klubu - tedy od září 2005- adresovali na příslušné instituce desítky podnětů, konkrétních požadavků, kritik, interpelací, strategií a obecných tezí. Jejich konkrétní podobu můžete nalézt na internetu pod záložkami politika aktuality. V roce 2005 podpořil jejich teze NKÚ se svou zprávou o Ekozemědělství:

Od 1. ledna 2001 vstoupil v účinnost zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb. EZ se zde rozumí zvláštní druh zemědělského hospodaření, který dbá na Životní prostředí a jeho jednotlivé složky stanovením omezení či zákazů používání

látek a postupů, které zatěžují, znečišťují nebo zamořují životní prostředí nebo zvyšují rizika kontaminace potravinového řetězce a který mj. zvýšeně dbá na vnější životní projevy, chování a pohodu hospodářských zvířat.

Komentář NKU:

“Zákon je založen na stanovených omezeních, příkazech a zákazech.

Neobsahuje rozpracování programu celostního chápání přírody, člověka, společnosti a zemědělského systému v krajině a celkové tvorby krajiny ani zabezpečení odbytu bioproduktů. Ze zákona nevyplývá ani zajištění cílové bioprodukce tak, aby nesplývala s produkcí konvenčního zemědělství. Od roku 98 do roku 2003 bylo pro EZ čerpáno 831 milionů korun.”

Zpráva NKU z roku 2005: 05/05 - Hospodaření s finančními prostředky určenými na podporu ekologického zemědělství . Kontrolovaný obdobím byly roky 1998 - 2003

Skutečnosti zjištěné při kontrole:

V první etapě od roku 1998 do roku 2000 byly deklarovány:

- a) Podpůrné programy k podpoře aktivit podílejících se na udržování krajiny,
- b) Programy pomoci pro podporu méně příznivých oblastí.

Vyrovnání ztrát v důsledku hospodaření žadatele v systému EZ bylo obsaženo jak v podpůrných programech, tak zároveň i v programech pomoci.

Ve druhé etapě od roku 2001 byly deklarovány tři programy - LFA, podpora mimoprodukčních funkcí zemědělství a údržba krajiny, které obsahovaly dva tituly:

- a) Částečné vyrovnání ztrát v důsledků hospodaření v EZ
- b) Údržba travních porostů pastevním chovem hospodářských zvířat.

Nařízení vlády umožňovalo zažádat současně o příspěvek ze všech tří výše uvedených zdrojů.

Zpráva NKU z roku 2005: 05/05 - Hospodaření s finančními prostředky určenými na podporu ekologického zemědělství . Kontrolovaný období byly roky 1998 - 2003

Způsob přiznávání dávek dotací:

MZe nepředložilo žádné analýzy ztrát jednotlivých zemědělců vzniklých z titulu hospodaření ekologickým způsobem, na jejichž základě bylo stanoveno původně bodové ohodnocení a později sazby v Kč na hektar.

NKU tak byly poskytnuty pouze základní výpočty, které dokládají, že dotacemi byla hrazena podstatná výše ekonomického propadu (nižší zisk, větší ztráta), zatímco v cílech a zaměřeních ekologických dotačních titulů je deklarováno pouze "částečné" vyrovnání ztrát.

Z poskytnutých údajů navíc nelze zjistit, zda v jednotlivých případech, kdy dochází ke kumulaci dotací (LFA a Agroenvi) nepřekračují v některých případech úroveň ekonomického propadu podniků.

Podle vyjádření MF z připomínkového řízení k nařízení vlády nedošlo k hlavní a zásadní koncepční změně stávajícího systému zemědělských dotací - stávající finanční toky nebyly sjednoceny v jeden tok finančních prostředků.

Zpráva NKU z roku 2005: 05/05 - Hospodaření s finančními prostředky určenými na podporu ekologického zemědělství

Alokace finančních prostředků:

Do konce roku 2003 došlo k výraznému nárůstu počtu ekofarek na 810 podniků které hospodaří na výměře 255 tisíců hektarů, což je 6% ze celkové výměry zemědělského půdního fondu ČR a převyšuje průměr zemí EU, který je přibližně 4%. Podle MZe: "V ekologickém zemědělství ČR je nejvíce rozvinutá produkce obilovin, bylinných čajů a koření a především hovězího masa. Producentů zeleniny, ovoce, olejnin nebo vepřového a drůbežího masa je velmi málo, také celková plocha orné půdy je nedostatečná. Biopotraviny tvoří pouze cca 0.06% celkového trhu s potravinami v ČR.(v evopě mezi 2-3%) Bioprodukce není dostatečná, chybí zejména hotové výrobky, zelenina a ovoce.

EZ je orientováno do podhorských oblastí na TTP a je zaměřeno na údržbu krajiny. Podíl podpory na vyrovnání ztrát ekologických podniků tvořily z 85,5% TTP. Podíl orné půdy vykazoval klesající tendenci. Stejně nepříznivý trend vykazoval podíl trvalých porostů (sady, vinice, chmelnice).

Zpráva NKU z roku 2005: 05/05 - Hospodaření s finančními prostředky určenými na podporu ekologického zemědělství

Alokace finančních prostředků:

Pro hodnocení účinnosti podpory stanovilo MZe kritérium :” Plocha (ha) ekologického zemědělství” a proto nemělo přehled o objemu bioprodukce ani nezpracovávalo hodnocení vývoje výroby a odbytu biopotravin.

MZe nesledovalo finalizaci výroby bioproduktů tak, aby mohlo v letech 98 - 2003 vyhodnocovat plnění cíle “dosažení podpory cílové skupiny spotřebitelů bioproduktů” a nebylo proto schopné analyzovat účelnost a účinnost státních finančních prostředků vynaložených na podporu EZ.

Ve většině případů je výstup EZ realizován jako konenčná zemědělská produkce. Ze 44 podniků 19 realizovalo v produkci v konvenčním zpracování a zahraničí. Skutečnost, že v širokém okolí mnoha ekozemědělců nejsou zpracovatelé ekoprodukce je také jedním z důvodů, proč zemědělci ukončují činnost jako výrobci ekoproduktů.

Zpráva NKU z roku 2005: 05/05 - Hospodaření s finančními prostředky
určenými na podporu ekologického zemědělství
Alokace finančních prostředků

Alokace finančních prostředků:

V roce 2003 bylo v evidenci MZe zaznamenáno maximálně 11 ekozpracovatelů masa a 12 zpracovatelů mléka (*pozn. vstupem do EU dvě třetiny těchto zpracovatelů mléka své provozy zrušily - viz závěry Romana Rozsypala ve studii Lištičky na vinici*).

Počet maloobchodních prodejků ekopotravín je konstatní a pohybuje se kolem 150 prodejen. Většina bioproduktů je prodávána ve speciálních odděleních supermarketů. Zemědělci postrádají v mnoha regionech organizovaný odbyt. (*srov. S přednáškou č 4 a veterinárními a hygienickými podmínkami prodeje, výroby a zpracování*).

Ekozemědělství je v rámci EU řešeno včetně výroby biopotravín. V roce 2002 vydala evropská komise dokument "Analýza možnosti vzniku evropského akčního plánu rozvoje ekozemědělství" v kterém vyzvala členské státy ke zpracování národních akčních plánů. Proto MZe zpracovalo "Akční plán ČR pro rozvoj ekozemědělství do roku 2010, který vláda vzala na vědomí usnesením ze dne 17. března 2004 pod č. 236.

(pozn. Autora tento Akční plán se nesplnil, měl být nahrazen Vizí ekologického zemědělství z roku 2006 jejímž garantem bylo MŽP. Tento dokument je nefunkční - viz Lištičky na vinici kap. Půda je dobrá investice)

Zpráva NKU z roku 2005: 05/05 - Hospodaření s finančními prostředky určenými na podporu ekologického zemědělství

Vyhodnocení a shrnutí:

MZe v některých případech vůbec nereagovalo na konkrétní návrhy KEZ zrušením registrace ekologických podniků, které hrubě nebo dlouhodobě porušovaly platné právní normy ekologického zemědělství.

Neexistuje spolehlivá evidence dotací. Možnost kumulace dotací poskytnutých ke snížení ztrát z ekohospodaření nevylučuje tvorbu vyššího zisku, než je zisk přiměřený.

Vedle podpůrných programů MZ byla tvorba a ochrana krajiny podporována také z MŽP, což vytvářelo riziko možného překrývání jednotlivých programů.

Kritéria pro hodnocení ekozemědělví byla vztažena k velikosti ekologicky obdělávané plochy a nezohledňovala konečný efekt, tj. rozsah zpracování ekoproductů ani úroveň uspokojení spotřebitele.